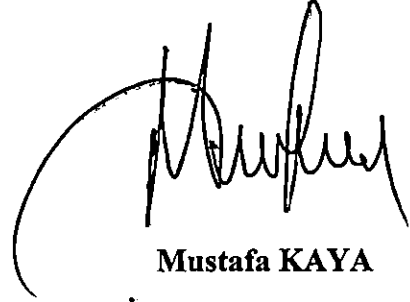


TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletimizin varlık ve beka mücadelesinin en şerefli sayfalarından biri olan Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 52'nci yıldönümü vesilesiyle; Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin uluslararası alanda tanınmaması, maruz kaldığı izolasyon ve ambargolar ile Kıbrıs Türk halkının yaşadığı ekonomik sıkıntıların ele alınması ve Kıbrıs Türkü'nün hak ve menfaatlerinin korunması doğrultusunda atılması gereken adımların değerlendirilmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci, TBMM İktüzüğü'nün 102 ve 103'üncü maddeleri uyarınca bir Genel Görüşme açılmasını arz ve teklif ederiz. 23.07.2026



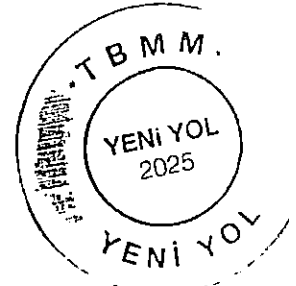
Mustafa KAYA
İstanbul Milletvekili

GEREKÇE

Kıbrıs, dört asrı aşkın süre Osmanlı Devleti'nin hâkimiyetinde kalmıştır. 1878'de yönetimi geçici kayıtlarla Büyük Britanya'ya devredilmiş ve 1960 yılında Zürih ve Londra Antlaşmaları çerçevesinde, Türkiye, Yunanistan ve Büyük Britanya'nın garantörlüğünde iki toplumun siyasi eşitliğine dayalı Kıbrıs Cumhuriyeti kurulmuştur. Türkiye'nin bu antlaşmalar düzeninde garantör devlet sıfatını kazanmasında ve Garanti Antlaşması ile tek başına müdahale hakkının teminat altına alınmasında, dönemin Başbakanı merhum Adnan Menderes ile Dışişleri Bakanı merhum Fatin Rüştü Zorlu'nun müzakere masasında ortaya koyduğu basiretli, kararlı ve dirayetli diplomasi'nin tarihî hizmeti daima şükranla anılacaktır; 1974'te milletimize meşru müdahale zeminini sağlayan hukuki mimari, onların eseridir. Ne var ki 1963 yılından itibaren Kıbrıs Türk halkı anayasal ortaklıktan dışlanmış; Kıbrıs Türkleri katliamlara uğramış, göçe ve on yılı aşkın süren bir kuşatılmışlığa maruz bırakılmıştır. 15 Temmuz 1974 tarihinde aday Yunanistan'a bağlamayı hedefleyen darbenin gerçekleştirilmesi üzerine Türkiye, 1960 Garanti Antlaşması'nın 4'üncü maddesinden doğan hak ve yükümlülüğü çerçevesinde 20 Temmuz 1974 tarihinde Kıbrıs Barış Harekâtı'nı icra etmiş; bu harekât ile Kıbrıs Türk halkının varlığı, güvenliği ve hürriyeti teminat altına alınmıştır.

Harekât kararı, merhum Prof. Dr. Necmettin Erbakan ve Bülent Ecevit liderliğinde dönemin Millî Selamet Partisi ile Cumhuriyet Halk Partisi ortaklığında kurulan koalisyon hükûmeti tarafından millî bir mutabakat ruhu içinde alınmıştır. Türkiye'nin garantörlük hakkını kullanma iradesi, hükûmetin bütün kanatlarının, Türk Silahlı Kuvvetleri'nin ve Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde temsil edilen bütün siyasi partilerin ortak kararlılığıyla hayata geçirilmiş; bu yönüyle Kıbrıs Barış Harekâtı, siyasi görüş farklılıklarının millî dava söz konusu olduğunda nasıl aşılabileceğinin de müstesna bir örneği olmuştur.

Harekâtın ardından Kıbrıs Türk halkı, 1975'te Kıbrıs Türk Federe Devleti'ni, milletlerarası zeminde adil ve kalıcı bir çözümün sağlanamaması üzerine 15 Kasım 1983 tarihinde kendi kaderini tayin hakkını kullanarak Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ni ilan etmiştir. Aradan geçen 43 yıla rağmen KKTC, Türkiye Cumhuriyeti dışında hiçbir devlet tarafından tanınmamış; Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin aldığı kararlar gerekçe gösterilerek Kıbrıs Türk halkı milletlerarası toplumdan tecrit edilmiştir. Bu tecrit; doğrudan uçuşların engellenmesinden liman ve havalimanlarının milletlerarası trafiğe kapatılmasına, sporcularımızın milletlerarası müsabakalara katılamamasından kültürel, akademik ve ticari temsile kadar hayatın hemen her alanına sirayet eden haksız bir izolasyon rejimine dönüşmüştür. Ortaya çıkan bu tablo, hakkı değil kuvvetlinin menfaatini esas alan bir milletlerarası düzenin çifte standardını bütün açıklığıyla ortaya koymakta; izolasyonların hukuki olmaktan ziyade siyasi bir tasarruf olduğunu ve Kıbrıs Türkü'ne karşı açık bir haksızlık yaşandığını göstermektedir.



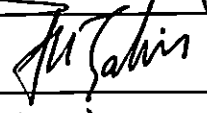
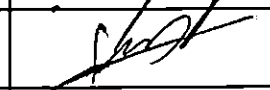
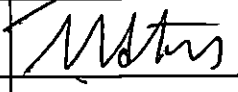
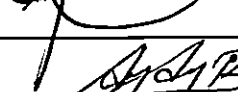
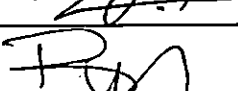
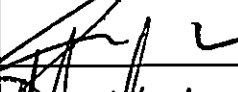
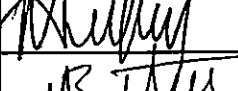
2004 yılında milletlerarası toplumun önüne konularak Kıbrıs Türk halkına dikte edilen Annan Planı referandumunu takiben Rum tarafı Avrupa Birliği'ne tam üye yapılırken, izolasyonların kaldırılacağına dair Kıbrıs Türk halkına verilen taahhütlerin hiçbirine getirilmemiştir. Aradan geçen süre, Annan Planı sürecinin adil ve kalıcı bir çözüm arayışından ziyade, Batılı devletlerin sevk ve idare ettiği, Kıbrıs Türkü'nün kazanımlarını aşındırmayı hedefleyen bir ayak oyunu mahiyeti taşıdığını ortaya koymuştur. Nitekim bu sürecin en ağır neticesi diplomatik alanda yaşanmış; Kıbrıs Türk tarafının çözüm iradesiyle verdiği "evet" oyu, sonraki bütün müzakere zeminlerinde "Kıbrıs'ta ayrı ve bağımsız bir Türk devleti iddiasından vazgeçilmiştir" söyleminin milletimizin önüne mütemediyen konulmasına gerekçe kılınmıştır. Kıbrıs Türk halkının kendi kaderini tayin hakkı ve devlet olma iradesi, hiçbir referandum sonucunun veya müzakere formülünün ortadan kaldıramayacağı tabii ve tarihî bir haktır.

İzolasyon ve ambargoların en ağır neticeleri ekonomik alanda yaşanmaktadır. Dış ticaretini ve ulaşımını büyük ölçüde Türkiye üzerinden yürütmek zorunda bırakılan KKTC'nin yıllık ihracatı yaklaşık 160 milyon dolar seviyesinde kalmakta; önde gelen ürünlerinin ihracatında dahi Yeşil Hat Tüzüğü gibi düzenlemeler üzerinden Kıbrıs Türk üreticisi kendi limanlarını kullanmaktan mahrum bırakılmaktadır. Turizmde mevcut yatak kapasitesini ve yükseköğretimdeki birikimini büyütme hedefi taşıyan KKTC ekonomisi, doğrudan uçuş ve doğrudan ticaret imkânından yoksun bırakıldığı için potansiyelinin çok altında bir performansa mahkûm edilmekte; bu durum Kıbrıs Türk halkının refahını, genç nüfusun adada tutunmasını ve üretim kapasitesini olumsuz etkilemektedir.

Kıbrıs meselesinde yarım asrı aşan müzakere tecrübesi, meselenin yalnızca Batılı merkezlerin insafına terk edilmesiyle adil bir neticeye ulaşılamayacağını göstermiştir. Kıbrıs Türk halkının egemenliği ve eşit milletlerarası statüsü, bir pazarlık konusu değil, bir hak ve adalet meselesidir. KKTC'nin İslam İşbirliği Teşkilatı nezdinde "Kıbrıs Türk Devleti" adıyla haiz olduğu gözlemci statüsü ile Türk Devletleri Teşkilatı'ndaki gözlemci üyeliği kıymetli adımlar olmakla birlikte kâfi değildir; merhum Erbakan'ın D-8 tecrübesinin ortaya koyduğu üzere, İslam dünyası ve mazlum milletlerle kurulacak çok taraflı işbirliği zeminleri, Kıbrıs Türk halkının tanınması ve izolasyonların aşılması bakımından büyük bir imkân barındırmaktadır. Doğu Akdeniz'deki enerji kaynaklarının paylaşımında da Türkiye'nin ve Kıbrıs Türk halkının antlaşmalardan ve milletlerarası hukuktan doğan meşru haklarının korunması, adada ve bölgede kalıcı barışın ön şartıdır.

Bu bağlamda Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 52'nci yıldönümü vesilesiyle; KKTC'nin başta İslam dünyası ve dost ülkeler nezdinde olmak üzere tanınması yolunda izlenecek strateji, izolasyon ve ambargoların kaldırılması için milletlerarası zeminde yürütülecek girişimler, Kıbrıs Türk ekonomisinin güçlendirilmesine yönelik tedbirler ve Kıbrıs Türk halkının hak ve menfaatlerinin korunması doğrultusunda atılması gereken adımların Genel Kurulda-bütün boyutlarıyla değerlendirilmesi amacıyla Genel Görüşme açılması önem arz etmektedir.



MİLLETVEKİLİ ADI SOYADI	SEÇİM BÖLGESİ	İMZA
SADULLAH KISACIK	ADANA	
İDRİS ŞAHİN	ANKARA	
MESUT DOĞAN	ANKARA	
SADULLAH ERGİN	ANKARA	
ŞERAFETTİN KILIÇ	ANTALYA	
CEMALETTİN KANİ TORUN	BURSA	
MEHMET ATMACA	BURSA	
SEMA SİLKİN ÜN	DENİZLİ	
ERTUĞRUL KAYA	GAZİANTEP	
NECMETTİN ÇALIŞKAN	HATAY	
BİROL AYDIN	İSTANBUL	
BÜLENT KAYA	İSTANBUL	
ELİF ESEN	İSTANBUL	
HASAN KARAL	İSTANBUL	
MEDENİ YILMAZ	İSTANBUL	
MUSTAFA KAYA	İSTANBUL	
MUSTAFA BİLİCİ	İZMİR	
MEHMET EMİN EKMEN	MERSİN	
SELÇUK ÖZDAĞ	MUĞLA	
MEHMET KARAMAN	SAMSUN	

